

Slovenská pošta vydáva dve poštové známky s umeleckým motívom

Bratislava, 19. októbra 2020

Slovenská pošta vydá v utorok 20. októbra 2020 poštovú známku „UMENIE: Ferdinand Katona (1864 – 1932)“ s nominálnou hodnotou 2,10 €.

Poštová známka rozmerov 54,4 × 44,4 mm, vrátane perforácie, vychádza vo forme upraveného tlačového listu so štyrmi známkami. Známkou vytlačila technikou oceľotlače z plochej platne v kombinácii s ofsetom spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Na poštovej známke je dielo slovenského maliara „Skorá jar v Belianskych Tatrách“.

Súčasne s poštovou známkou bude vydaná obálka prvého dňa s pečiatkou FDC s dátumom 20. októbra 2020 a domicilom obce Spišská Stará Ves. Motívom prítlačky FDC obálky je dielo F. Katonu „Tatranský motív“. Motívom FDC pečiatky je Katonova kresba ceruzou, pohľad na Spišskú Belú. FDC vytlačila technikou oceľotlače spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Autorom rytiny poštovej známky, FDC a dizajnu FDC pečiatky je František Horniak. Autorom grafickej úpravy známky je akad. mal. Vladislav Rostoka.

Domovským prostredím Ferdinanda Katonu (Nathan Kleinberger) bola drsno-krásna príroda Vysokých Tatier a okolitý spišský región. Tu sa v Spišskej Starej Vsi narodil (12. 9. 1864), tu v Kežmarku strávil detstvo a mladosť a na Spiš sa stále vracal. V Kežmarku chcel mať svoje múzeum. Jeho túžba sa splnila až v roku 2013 otvorením Galérie Ferdinand Katona v Spišskej Starej Vsi. Za vzdelanie a výtvarné skúsenosti vďačí Ladislavovi Mednyánszkemu, s ktorým sa stretol a pobýval v Strážkach. Študoval na Uhorskom kráľovskom učilišti a Ústave profesorov kreslenia v Budapešti, ale aj na Akadémii Julian v Paríži. Venoval sa prevažne krajinomalbe s tematikou Vysokých Tatier, znázorňovaných v melancholickom kolorite a s ponurou atmosférou. Vytrvalo a systematicky študoval danosť podtatranských exteriérov a s takmer matematickou presnosťou zaznamenával ich farebný rozsah a atmosféru. Od zobrazovania realistickej krajiny sa prepracoval až k zážitkovej malbe. Krajinárske výjavy z obdobia prelomu 19. a 20. stor. charakterizuje štylizácia malby podmienená umelcovými subjektívnymi pocitmi – skepticizmom a melanchóliou. Pre jeho tvorbu sú charakteristické obrazy menších komornejších rozmerov a malba v plenéri. Za svoju tvorbu získal rôzne ocenenia, no nikdy neprekročil tieň svojho dobrodinca. Tatranská galéria v Poprade vlastní desiatky jeho diel.

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. **e:** dorcakova.iveta@slposta.sk **w:** www.posta.sk

Žánrový výjav pod názvom Skorá jar v Belanských Tatrách z obdobia rokov 1890 – 1910 zobrazuje skromný panoramatický výsek z konkrétnej jarnej krajiny so skupinou hospodárskych dreveníc. Časti hrebeňa Belianskych Tatier zo severu utopených v slnečnom tieni a zachytených prostredníctvom modrých akcentov dáva Katona do kontrastu so zemito pôsobiacou nížinou. Ťahy štetca dodávajú malbe tvrdší rukopis, výjav zostáva surovejší, primeranejší skutočnosti aj autorovmu videniu reality. Každý detail obrazu je síce len naznačený, no napriek tomu vytvára ucelenú scénu podtatranského dňa, pričom malba krajiny pôsobí baladicky, konzistentne vo svojich nespočetných premenách a náladách prírody, ako to vedel Katona bravúrne stvárniť.

Anna Ondrušeková

V utorok 20. októbra vydá Slovenská pošta aj druhú poštovú známku „UMENIE: Ladislav Vychodil (1920 – 2005)“ s nominálnou hodnotou 2,20 €.

Poštová známka rozmerov 44,4 × 54,4 mm, vrátane perforácie, vychádza vo forme upraveného tlačového listu so 4 známkami. Známkou vytlačila technikou oceľotlače z plochej platne v kombinácii s ofsetom spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Na poštovej známke je scénografický návrh operného predstavenia diela Leoša Janáčka: Vec Makropulos z roku 1973.

Súčasne s poštovou známkou bude vydaná obálka prvého dňa s pečiatkou FDC s dátumom 20. októbra 2020 a domicilom mesta Bratislava. Motívom prítláče FDC obálky je scénografický návrh opery CH. W. Glucka „Orfeus a Eurydika“ z roku 1966. Motívom FDC pečiatky je loď zo scénografického diela Ladislava Vychodila „Shakespeare: Čo len chcete“. FDC vytlačila technikou oceľotlače spoločnosť Tiskárna Hradištko, s.r.o. Autorom rytiny poštovej známky, FDC a dizajnu FDC pečiatky, je akad. mal. Rudolf Cigánik. Autorom grafickej úpravy známky je akad. mal. Vladislav Rostoka.

Ladislav Vychodil (1920 – 2005) je často označovaný za zakladateľa slovenskej profesionálnej scénografie. Po ukončení štúdia malby a technickej kresby v Prahe a krátkom období štúdia na Škole umeleckých remesiel v Brne (1938) sa na odporúčanie Františka Trösterera dostal do Slovenského národného divadla. Spoločensko-historická situácia, ako aj jeho húževnatosť a talent mu umožnili stať sa šéfom výpravy už ako 25-ročným. Okrem jeho výtvarnej práce bola pre vývoj slovenskej scénografie nesmierne dôležitá aj jeho angažovanosť na Vysokej škole múzických umení, kde založil samostatnú katedru scénografie, či jeho práca a organizačné zariadenie v umelecko-dekoračných dielňach. Slovenskú scénografiu propagoval aj na zahraničných umeleckých

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. **e:** dorcakova.iveta@slposta.sk **w:** www.posta.sk

prehliadkach a podieľal sa aj na založení medzinárodnej prehliadky scénografickej tvorby – Pražského Quadriennále.

Vychodil sa podpísal pod scénické riešenie vyše piatich stoviek inscenácií doma i v zahraničí a množstvo návrhov, ktoré sa dnes nachádzajú v zbierkach slovenských a českých inštitúcií, ako aj v zbierkach súkromných majiteľov, dokladá rozmanitosť výtvarných prístupov, ktoré využíval na dosiahnutie želaného efektu. Mnohé z nich sú dnes oveľa lepšou ilustráciou jeho zámeru ako zachované fotografie z inscenácií. Hoci sa nebránil novým technológiám a často reagoval na súčasné výtvarné trendy, často dosahoval nadčasové riešenia tradičným remeselným prístupom. Príkladom práce s optickými ilúziami sú aj scény k inscenáciám v Slovenskom národnom divadle, ktoré pripravil s operným režisérom Branislavom Kriškom (Christoph Willibald: Orfeus a Eurydika, 1966, či Leoš Janáček: Vec Makropulos, 1973) a sú prezentované v emisii poštovej známky. Vždy bolo pre neho dôležité, aby jeho scénografia reflektovala aktuálnu dobu a tiež, aby slovenská scénografia dosiahla svetové uznanie a to sa jeho zásluhou vo veľkej miere podarilo.

Dr. Zuzana Koblišková

Kontakt

Mgr. Iveta Dorčáková

hovorkyňa, Slovenská pošta, a.s. e: dorcakova.iveta@slposta.sk w: www.posta.sk